

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: Z25-028668
Voorstel van: college van burgemeester en wethouders
Behandelend ambtenaar: Assija Hajji
020 540 4128
a.hajji@amstelveen.nl
Werk en Inkomen

Datum: 4 maart 2025
Portefeuillehouder: wethouder Adam Elzakalai

Onderwerp

Randvoorwaarden voor realisatie derde asielopvanglocatie Amstelveen-Zuid.

Raadsbesluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

Het raadsbesluit "Realisatie voorzieningen voor de opvang van asielzoekers" d.d. 22 februari 2023 aan te vullen op de volgende punten voor de derde opvanglocatie:

1. verlengen van de opvangtermijn naar maximaal tien jaar;
2. verhogen van het aantal naar maximaal 280 asielzoekers.

Samenvatting

Vooruitlopend op de invoering van de Spreidingswet stelde de gemeenteraad op 22 februari 2023 kaders vast voor de realisatie van de opvang van asielzoekers. Belangrijk uitgangspunt was om de opvang van asielzoekers over meerdere locaties in de gemeente te verspreiden om druk op voorzieningen beheersbaar te houden. De periode voor opvang werd op dat moment gesteld op vijf jaar.

Op 1 februari 2024 werd de Spreidingswet van kracht. Op basis van de Spreidingswet kreeg de gemeente Amstelveen de wettelijke taak om 361 asielzoekers op te vangen. Afgelopen najaar werd die opgave verhoogd naar 561 asielzoekers. Momenteel worden 60 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) aan de Bouwerij en vanaf april 2025 300 asielzoekers op de Keesomlaan opgevangen. Om aan de resterende wettelijke taakstelling van 201 asielzoekers te voldoen is een derde opvanglocatie gezocht in Amstelveen-Zuid, conform de raadsaders van 22 februari 2023.

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) heeft op basis van een haalbaarheidsonderzoek aangegeven dat de locatie in Amstelveen-Zuid in principe geschikt is voor asielopvang. Echter blijkt dat de opvang voor een periode van vijf jaar financieel niet haalbaar is. Dit is wel het geval als de asielopvanglocatie voor een periode van maximaal tien jaar wordt gerealiseerd. Dit sluit goed aan bij de toekomstige ontwikkeling op deze locatie binnen het BTAZ.

Daarnaast stellen we voor om het aantal asielzoekers te verhogen van 201 naar 280. Dit biedt de mogelijkheid om binnen de gezamenlijke opvangopgave van Oekraïners en asielzoekers uitruilmogelijkheden te realiseren. Onze wens is om de woningen aan de Maccabiadelaan eerder beschikbaar te stellen voor inwoners met een zorgbehoefte. In dit kader hebben we een vraag ontvangen van de gemeente Ouder-Amstel om de herverdeling van de opvangopgave te verkennen.

Daarom stelt het college voor om op deze twee punten het raads kader aan te vullen om de realisatie van een tijdelijke derde opvanglocatie mogelijk te maken:

1. De opvangperiode te verlengen naar maximaal tien jaar.
2. Het aantal op te vangen asielzoekers te verhogen naar 280.

Voor de gemeente zou dit betekenen dat wij kunnen voldoen aan de wettelijke taakstelling van de Spreidingswet en er daarnaast ruimte ontstaat om in regionaal/provinciaal verband bij te dragen aan de gezamenlijke opvangopgave en zo'n invulling te geven aan andere gemeentelijke prioriteiten, zoals het snel beschikbaar stellen van zorgwoningen aan de Maccabiadelaan.

Doel

Het doel van dit voorstel is de realisatie van een derde tijdelijke asielopvanglocatie in Amstelveen-Zuid mogelijk te maken.

Prestatie

Verder uitwerking geven aan de plannen voor de realisatie van een derde tijdelijke asielopvanglocatie in Amstelveen-Zuid.

Voorgeschiedenis en context

Onderzoek derde opvanglocatie

Om een derde opvanglocatie in Amstelveen-Zuid te realiseren heeft het COA een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een perceel grond in het plangebied van het nieuwe Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ).

Voordat de vraag zich voordeed of in deelgebied Zuidwest tijdelijk een locatie voor asielopvang kan worden gerealiseerd, heeft de betreffende grondeigenaar medio 2022 deze grond te koop aangeboden aan de gemeente onder werking van het voorkeursrecht. Het college heeft op basis van die aanbieding een positief beginselbesluit genomen en is met de grondeigenaar in onderhandeling.

Medio 2024 is de grondeigenaar in gesprek gegaan met het COA. De gemeente heeft aangegeven in principe open te staan om te onderzoeken of een tijdelijke asielopvanglocatie kan worden gerealiseerd op deze grond. Dit laat onverlet dat de gemeente nog steeds het bedrijventerrein BTAZ wil realiseren conform het bestemmingsplan en het exploitatieplan BTAZ.

Het COA werkt op dit moment het plan verder uit. Er wordt een opvangtermijn van maximaal tien jaar, omdat het project dan financieel haalbaar is. Dit sluit goed aan bij de toekomstige ontwikkeling op deze locatie binnen het BTAZ.

Regionale samenwerking in opvangopgave

Op basis van de Spreidingswet hebben provincies en gemeenten gezamenlijk een wettelijke opgave om het gevraagde aantal opvangplekken te realiseren. Ook hebben gemeenten een opgave om Oekraïners op te vangen en statushouders te huisvesten. Gemeenten kunnen onderling afspraken maken over de verdeling van de verschillende groepen.

Inmiddels hebben wij een vraag van de gemeente Ouder-Amstel ontvangen over de mogelijkheid dat Amstelveen meer asielzoekers opvangt, terwijl Ouder-Amstel in ruil daarvoor een vergelijkbaar aantal Oekraïners voor Amstelveen opvangt.

Het doel in Amstelveen is om in 2025 de Oekraïners die nog in hotels verblijven alternatieve tijdelijke woonruimte te bieden. Een groot deel van de Oekraïners is inmiddels verhuisd naar andere tijdelijke locaties, zoals de Olmenhof en de Kalkbranderij. Een complex met woonzorgwoningen aan de Maccabiadelaan dat nu wordt gebouwd, wordt de eerste vijf jaar voor Oekraïners beschikbaar gesteld. Een herverdeling van de vluchtelingenopgaven in de regio/provincie biedt Amstelveen de kans om aan meerdere gemeentelijke opgaven invulling te geven, namelijk het passend herhuisvesten van Oekraïners uit de hotels en de woningen aan de Maccabiadelaan eerder beschikbaar stellen aan mensen met een zorgbehoefte.

Daarom stelt het college voor om op deze twee punten aan te vullen van bovengenoemde raadsaders om de realisatie van een tijdelijke derde opvanglocatie mogelijk te maken.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

1.1. Voordelen van een opvangperiode van maximaal tien jaar: Een opvangtermijn van maximaal tien jaar maakt de realisatie van een opvanglocatie op deze plek beter financieel haalbaar. Bij deze grond moeten (nuts)voorzieningen en toegangswegen nog worden aangelegd. Door te kiezen voor een periode van tien jaar kunnen de investeringskosten voor de tijdelijke huisvesting, infrastructuur en voorzieningen op de locatie over een langere periode worden gespreid.

1.2 Flexibel en meer stabiliteit in de opvang: Gezien de mondiale ontwikkelingen en schommelende instroomcijfers van asielzoekers biedt een opvanglocatie voor tien jaar meer flexibiliteit en stabiliteit om in te kunnen spelen op fluctuaties in de opvangvraag. Daarbij zien we dat de doorstroom uit opvanglocaties stagneert als gevolg van schaarste op de woningmarkt en beperkte vervolghuisvesting. De andere locaties zijn voor een periode van vijf jaar en dus voor relatief korte opvang.

2. Schaarste op de woningmarkt: Alle gemeenten in de regio kampen met krapte op de woningmarkt en doelgroepen die urgente huisvesting nodig hebben. Samenwerking met (regio)gemeenten maakt het mogelijk om de opvangopgave voor de verschillende groepen in te vullen. Een herverdeling met een andere gemeente is een kans voor Amstelveen om de woningen aan de Maccabiadelaan eerder beschikbaar te stellen aan Amstelveeners met een zorgbehoefte. Dit is ook een bestuurlijke prioriteit en sluit aan bij de motie van de raad van juli 2024. Dit wordt mogelijk als de gemeente 280 in plaats van 201 asielzoekers opvangt op de derde locatie en een andere gemeente een deel van een opvangopgave van Oekraïners van Amstelveen op zich neemt. Deze locatie is niet in te zetten voor permanent wonen maar wel voor tijdelijke opvang.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Het aantal beschikbare en geschikte locaties voor opvang in Amstelveen is beperkt. Dat betekent dat er feitelijk geen alternatieve locaties in Amstelveen meer zijn, als het niet lukt om op deze locatie tijdelijke asielopvang te realiseren. De gemeente kan dan niet aan haar wettelijke opgave van 561 opvangplekken voldoen.

Een alternatief is het realiseren van een opvanglocatie met een capaciteit van 201 personen, conform de resterende taakstelling en de kaders van de raad van 22 februari

2023. Dan is er geen ruimte voor invulling van andere gemeentelijke prioriteiten, zoals het op korte termijn beschikbaar stellen van woningen voor zorgbehoevenden aan de Maccabiadelaan.

De keuze voor een kortere opvangtermijn is overwogen, maar een kortere termijn dan (maximaal) tien jaar is financieel niet haalbaar.

Participatie

Een positief besluit van de raad is een voorwaarde om de plannen voor de derde locatie verder uit te werken. Volgende stappen in het proces zijn aankoop van de grond, een bestuursovereenkomst met het COA en het doorlopen van de vergunningsprocedure. Over de besluitvorming en de planning van dit proces informeren wij inwoners via de lokale media en onze website en hebben wij afstemming met de gemeente Uithoorn.

Als het tot een bestuursovereenkomst met het COA komt, organiseert de gemeente samen met het COA direct een informatieavond voor omwonenden, omliggende ondernemers en andere betrokken partijen. Hierbij is er bijzondere aandacht voor inwoners uit Uithoorn, en de participatieactiviteiten worden afgestemd met de gemeente Uithoorn. In vervolg daarop zullen de gemeente en het COA inloopsprekuren organiseren en een omwonendengroep starten om in contact met de omgeving te blijven.

Kanttekeningen en risico's

De ligging van de kavel nabij de grens met Uithoorn kan extra druk op de commerciële voorzieningen in die gemeente veroorzaken. De gemeente Uithoorn heeft haar wensen kenbaar gemaakt over de wijze waarop de gemeente, inwoners en ondernemers geïnformeerd en betrokken willen worden. Een goede (bestuurlijke) afstemming is belangrijk.

Financiën

Dit besluit heeft geen financiële gevolgen.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

Nadat de raad een positief besluit over dit voorstel heeft genomen, wordt op ambtelijk niveau verder uitgewerkt of een tijdelijke asielopvang op deze locatie kan worden gerealiseerd. Zoals hiervoor is aangegeven is sprake van een tijdelijke situatie, omdat de gemeente het nieuwe bedrijventerrein BTAZ op deze locatie wil realiseren conform het bestemmingsplan en het exploitatieplan BTAZ.

De gemeente zet de gesprekken met de grondeigenaar voort over aankoop van de betreffende percelen grond op basis van een onafhankelijke taxatie.

Aankoop van de grond is een voorwaarde om met het COA te komen tot een bestuursovereenkomst met de voorwaarden en financiële afspraken. Verder zullen voorbereidingen worden getroffen de vergunningsprocedure te starten.

De gemeente zal met gemeente(n) in de regio/provincie de mogelijkheden verkennen om elkaar te helpen bij het invullen van de verschillende opvangopgaven. Daarnaast zal de gemeente verdere afstemming zoeken met de gemeente Uithoorn.

Evaluatie

We informeren de raad periodiek over de stand van zaken.

Duurzaamheidsaspecten

Niet van toepassing.

Bijlagen

Niet van toepassing.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.